

Superronde

Vraag 1 – Actualiteit

Het is vandaag 10 mei. Tijd dus voor twee 10-mei-gerelateerde vraagjes.

VRAAG A

De novelle 'The Catcher in the Rye' van J.D. Salinger had grote invloed op zijn leven. Hij was jarenlang een Beatles-fan en raakte na een zenuwzinking zodanig geobsedeerd door John Lennon dat ook hij trouwde met een Amerikaans-Japanse vrouw. Zijn mentale situatie verslechterde en hij ontwikkelde zelfs een afkeer van zijn voormalige held, wat in 1980 leidde tot de moord op Lennon.

Naam van deze op 10 mei 1955 geboren moordenaar van John Lennon ?

VRAAG B

Deze zilversmid uit Boston hielp tijdens de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog met het verzamelen van informatie over de Britse troepen. Op de avond van 18 april 1775 reed hij met een geleend paard naar Lexington en Concord, om de revolutionairen te waarschuwen voor het oprukkende Britse leger. Alle Amerikanen leren op school over zijn legendarische rit, die beschouwd wordt als één van de belangrijkste patriottische daden van de Amerikaanse Revolutie.

Onsterfelijk werd hij door het gedicht van Henry Longfellow, 'The Midnight Ride of ...' uit 1860.

Ook in een lied van Johnny Cash wordt zijn leven en deze bewuste rit bezongen. Hij stierf op 10 mei 1962, zijn naam graag ?

Vraag 2 – Aardrijkskunde

VRAAG A

Het is een 970 km lange, zeer droge woestijn in het noorden van Chili, grotendeels gelegen in de gelijknamige regio. Kleinere gedeelten liggen in aangrenzende delen van Peru, Bolivia en Argentinië. De woestijn ligt gemiddeld op 610 m hoogte en staat bekend als de droogste woestijn ter wereld.

Welke woestijn zoeken we ?

VRAAG B

De grootste intacte caldera of ingestorte vulkaankegel ter wereld bevindt zich ten noordwesten van Arusha, in Tanzania, op 2.200 meter hoogte. Met een krater van 20 km doorsnee en een kraterbodem van 260 km² is het niet verwonderlijk dat hier verschillende klimaatzones en een zoutmeer zijn ontstaan. De kraterwand schermt het gebied af tegen toevallige migratie van dieren, waardoor het gebied één van de dichtstbevolkte wildgebieden ter wereld is.

Naam van deze krater, die ooit deel uitmaakte van de Serengeti, maar ondertussen als zelfstandig natuurgebied werd opgenomen in de Werelderfgoed-lijst van UNESCO ?

Superronde

Vraag 3 – Geschiedenis

VRAAG A

Volgens het Egyptisch scheppingsverhaal was ze de dochter van Geb en Nut, respectievelijk de ‘god van de aarde’ en de ‘godin van de hemel’. Dit maakt haar één van de belangrijkste Egyptische godinnen. Ze was de zus van haar echtgenoot Osiris, van Nephthys en van Seth. Horus was haar zoon en ze was als typische Moedergodin het symbool van vruchtbaarheid. Ze werd oorspronkelijk vereerd in de Nijldelta, later kreeg ze o.a. een tempel op het eilandje Philae.

Haar naam graag ?

VRAAG B

We zijn op zoek naar een oude godin in de Egyptische mythologie, meerbepaald de giergodin en beschermster van Boven-Egypte. Samen met het cobrasymbool van Wadjet, de beschermster van Beneden-Egypte, sierde ze het voorhoofd van de farao. De twee godinnen samen, ook wel ‘De Twee Vrouwen’ genoemd, vormden de aanhef van één van de vijf namen van de farao.

Naam van deze godin, die vereerd werd in El-Kab in het zuiden ?

Vraag 4 – Fauna & Flora

VRAAG A

We zoeken een middelgrote katachtige, die vooral voorkomt in de drogere bossen, savannes, steppen en halfwoestijnen van Afrika en Zuidwest-Azië. Mannetjes zijn over het algemeen groter dan vrouwtjes, en kunnen tot 90 cm groot en 20 kg zwaar worden. Ze hebben een kort staartje van ca. 25 cm en hun achterpoten zijn opmerkelijk langer en gespierder dan de voorpoten.

De brede, ronde kop heeft een korte snuit, grote ogen en driehoekige oren met lange zwarte haarpluimpjes. De achterzijde van de oren zijn zwart, de binnenzijde wit met een zwarte rand. Voor de rest hebben ze een vooral gelig roodbruine vacht, met uitzondering van de witte borst, buik en binnenzijde van de poten.

Welke solitair levende en 's nachts jagende katachtige, ook wel ‘woestijnlynx’ genoemd, is dit ?

VRAAG B

De ‘Branta sandvicensis’ is een ganzensoort die van nature alleen voorkomt op Hawaï en Maui. Het is een overwegend bruin gekleurde gans, met donkere veren op kop en hals. Het verschil met andere ganzen zijn de kleinere zwemvliezen, waardoor ze niet waggelen en veel vloeiender én sneller lopen dan andere ganzen. Ze leven dan ook grotendeels op het land en voeden zich met allerlei besjes, granen en grassen. Midden jaren ‘50 waren ze met uitsterven bedreigd, maar dat zijn ze ondertussen niet meer.

Het gaat hier over de ‘hawaïgans’, wij zoeken de andere naam die aan de vogel gegeven wordt ?

Superronde

Vraag 5 – Wetenschap & Techniek

VRAAG A

Voor zijn verklaring van het foto-elektrisch effect ontving deze theoretisch natuurkundige en uitvinder in 1921 de 'Nobelprijs voor Natuurkunde'. Ook zijn beschrijving van de 'Brownse beweging' en de 'Eerste fluctuatie-dissipatiestelling' was een belangrijke doorbraak. Een eenheid in de fotochemie, een chemisch element, een bepaalde lichtring in de astronomie en de spectraallijn-coëfficiënten in de optica zijn naar hem vernoemd.

Twee van zijn stellingen, die van 1905 en 1915, hebben we bewust niet vernoemd. Zijn naam graag ?

VRAAG B

In tegenstelling tot licht en röntgenstraling vermoedde deze Engelse natuurkundige dat kathodestrallen geen elektromagnetische golven waren, maar uit deeltjes bestonden. Hij voerde experimenten uit waarbij deze straling door magnetische velden werd afgebogen en de mate van afbuiging werd gemeten. Hierdoor ontdekte hij dat kathodestrallen bestonden uit een stroom negatief geladen deeltjes of 'elektronen'. Hij ontwikkelde zijn eigen atoommodel, ook wel 'Plumpuddingmodel' genoemd, waarin het atoom een bol was, gelijkmatig gevuld met positieve lading, met daarin de elektronen.

Hij kreeg in 1906 de 'Nobelprijs voor Natuurkunde' voor zijn theoretisch en experimenteel onderzoek naar de geleiding van elektriciteit door gassen. Zijn naam ?

Vraag 6 – TV & Film

VRAAG A

De bestuurders van dit in 2001 opgerichte televisiebedrijf zijn Maurits Lemmens en Raf Uten. Presentatoren Ben Crabbé, tevens mede-oprichter, en Tom Waes zijn exclusief verbonden aan het bedrijf. De voorbije jaren ontwikkelde het bedrijf heel wat talkshows en gameshows, maar ook grotere eenmalige evenementen, reality-series, documentaires, sportprogramma's en reportagemagazines. We denken o.a. aan Blokken, Villa Vanthilt, De Klas van Frieda, Mag ik u Kussen?, Dieren in Nesten, Tomteterom, De Nacht van de Vlaamse Televisie Sterren, De Flandriens, Sportweekend, ... enzovoort.

Over welk productiehuis gaat het hier ?

VRAAG B

Voor twee punten zijn we op zoek naar een productiehuis uit Groot-Bijgaarden, opgericht in 1993 door Ludo Poppe en Pascal Decroos. Ze zijn vooral gespecialiseerd in reality- en avonturen-programma's zoals Temptation Island, Peking Express, Expeditie Robinson, Terra Incognita, Mijn Restaurant, FC Nerds, Witte Raven, ... enzovoort.

Naam van het productiehuis ?

Superronde

Vraag 7 – Sport

VRAAG A

Bij de jeugd was deze nu 26-jarige Zwitserse veldrijder een groot talent. Zo werd hij in 2005 in Sankt-Wendel vicewereldkampioen bij de junioren, nadat hij eerder al Europees kampioen was geworden.

Bij de beloften concentreerde hij zich meer op de weg, weliswaar zonder succes, en zo keerde hij terug naar de cross. Het seizoen 2011-2012 betekende de grote doorbraak: hij werd Zwitsers kampioen en haalde goede resultaten in de grotere crossen.

Afgelopen seizoen stond hij met een 4de plaats bijna op het podium van de Wereldbeker in Roubaix, werd hij voor een 2de maal Zwitsers kampioen en verloor hij op het WK in Louisville de spurt om de 5de plaats van Philipp Walsleben.

Zijn naam graag ?

VRAAG B

In 1986 maakte deze verdediger zijn debuut bij Sjachtar Donetsk. Hij speelde vervolgens voor Dynamo Kiev en Spartak Moskou, en begon in 1995 aan een buitenlands avontuur. Tot 2002 was hij een vaste waarde bij Real Oviedo, om vervolgens nog een seizoen voor Rayo Vallecano te spelen. In 2003 keerde hij terug naar Rusland, waar hij nog voor Alania Vladikavkaz en FK Saturn uitkwam.

Hij speelde 116 interlands, een record, en nam met het Russische team deel aan het WK 1994. In 2005 sloot hij zijn spelerscarrière af en sinds 2009 is hij assistent-trainer bij CSKA Moskou.

Naam van deze stugge verdediger ?

Vraag 8 – Kunst & Literatuur

VRAAG A

Deze stijlperiode in de beeldende kunst beleefde zijn hoogtepunt tussen 1730 en 1760. De stijl ontstond in Frankrijk en Italië als reactie op de strenge classicistische barok en belichaamde een samenleving die elegantie, gekunsteldheid en geestigheid hoog aansloeg. Hoogtepunten waren de luchtig geschilderde taferelen van Watteau, Fragonard, Boucher en Tiepolo, de uitbundige Zuid-Duitse kerken, enkele zeer rijk gedecoreerde paleizen in Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Rusland en de elegante Franse meubels, klokken, serviezen en zilverwerk uit deze periode.

Welke, meestal decoratieve, stijl en vooral gekend om de asymmetrische schelpmotieven zoeken we ?

Superronde

VRAAG B

George Maciunas wordt beschouwd als grondlegger van deze, begin jaren '60, in New York ontstane kunststroming. De leden legden zich toe op het bij elkaar brengen van kunst en dagelijks leven, en brachten hun ideeën aan de man via theatrale opvoeringen, zoals festivals en concerten.

In tegenstelling tot 'happenings' en 'dada', waren de rol en de reacties van het publiek van geen belang. In tegenstelling tot 'popart' en 'zero' werd er geen gebruik gemaakt van gebruikelijke materialen en middelen. Het was de momentopname uit het leven van de kunstenaar en de tijd die de opvoering in beslag nam, maw. de kunstenaar zelf en zijn handelingen, die als kunst werden verklaard.

Nieuwere kunststromingen zoals body-art, conceptuele kunst, eat-art, mail-art, performance en geïmproviseerde muziek komen hieruit voort.

Naam van deze kunststroming waar o.a. Yoko Ono en Dieter Roth deel van uitmaakten ?

Vraag 9 – Varia

VRAAG A

In Turkije wordt het als benaming gebruikt voor het serveren van een maaltijd in deeg van tarwemeel. Het deeg wordt op een speciale wijze op een bakplaat bereid, en kan gevuld worden met vlees en/of groenten, of het kan apart naast de maaltijd gebruikt worden. In dat laatste geval spreekt men vaak van 'yufka', wat eigenlijk de oorspronkelijke vorm is van dit gerecht.

Welk gerecht ?

VRAAG B

Dit graanproduct wordt gemaakt van verschillende soorten tarwe, maar meestal van harde tarwe. De tarwekorrels worden eerst gestoomd, daarna gedroogd en vervolgens grof gemalen of gebroken. Het wordt vooral gebruikt in de Turkse, Indiase en mediterrane keuken, en heeft een licht notige smaak.

De bekendste toepassing is die in taboulé en kibbeh, maar ook in pilav, soepen, gebak en brood, én als vulling wordt dit gebruikt. De hoge voedingswaarde maakt het immers een goede vervanger voor rijst of couscous.

Naam van dit graanproduct ?